

TJAK UM EF

Úr danska blaðnum AKTUELT hava vit tikið hesar greinar sum snúgva seg um EF. Annar av grein-skrivarnum er hollendari, sum í sjey ár hevur búð í Danmark; hin er fyrrverandi valevni hjá »De Uafhængige«. Fyrrnevndi er fyri limaskapi, hin seinni ímóti.

Snak med folk fra de tre små medlemslande

Det globale fællesskab er sagen

At hoppe på et kørende tog Sådant kan man kalde de fire ansøgerlandes indtræden i EF. Nok har toget ikke megen fart på endnu, men det skal dog lidt smidighed til at hoppe. Og man skal i hvert fald ikke vente, til farten er blevet for høj.

En udlænding skal være varsom med at bevæge sig i dansk politik (det har Joseph Luns fået at føle). EF-spørgsmålet skal danskerne da også afgøre indbyrdes, men helst på et rigtigt grundlag.

Når jeg som hollænder (igen en hollænder, men en, der har boet her i snart syv år, og er meget glad for Danmark) alligevel tør komme med nogle bemærkninger i denne ikke altid helt saglige debat, så er det som repræsentant for et lille land, der var med til at sætte EF-toget i gang.

Megen forvirring kunne være undgået, om man havde indbudt folk fra de små lande som Belgien, Luxembourg og Holland og ladet disse besvare spørgsmål i radio og TV, være sig om nationale og kulturelle, lovgivningsmæssige og faglige spørgsmål. Hvad siger f. eks. de hollandske socialister om EF, er de tilfredse?

Jeg er overbevist om, at mange bange fornemmelser hurtigt kunne fjernes ved sådanne høringer. Der findes oven i købet hollændere, som taler dansk. Det vil gøre det hele nemmere. Repræsentanter for små EF-lande ville kunne overbevise danskerne om, at de er lige så hollandske eller belgiske som for EF-medlemskabet.

De kunne bekræfte, at det ikke er EF i Bruxelles, som har alt at sige, men at parlamenterne i den samme by og i Haag immervæk fungerer — og ikke kun som et »gummistempel«.

Man kunne også spørge om, hvorfor just de tre små EF-lande går ind for overnationale organer. Er det måske fordi der er bange for, at de

tre stormagter — Frankrig, Tyskland og Storbritannien — skal dominere for meget?

Der snakkes en del om det nordiske fællesskab som et alternativ. Men så er det endnu mere trist, at disse lande ikke forlængst har fundet hverandre i en union. Forsømmelsen kan ikke undskyldes med henvisninger til Danmarks og Norges EF-ansøgninger. Med god vilje forudsat kunne de nordiske lande jo have skabt en union allerede, da Holland, Belgien og Luxembourg grundlagde Benelux.

Ofte hører man, at Danmark skal lade være med at indmelde sig i de riges klub. Verden er så stor, og der er mange flere lande at handle med. Ja, vist, men det er nu engang sådan, at de øvrige lande (bortset fra østlandene, men de er jo i Comecon) ikke har noget at tilbyde Danmark. De er hovedsagelig udviklingslande, og Danmark kan ikke til dem afsætte alle de højt udviklede produkter, som fremstilles her i landet.

Man skal nok være idealist, men sandelig også realist — dvs. disponere på grundlag af den foreliggende situation. Danskerne egner sig, lige så lidt som hollænderne, til at spille Don Quichotte.

Ikke for at fremhæve mit moderland, men det er et faktum, at Holland er et af de få lande, som yder 1 pct af sit nationalprodukt til u-lands-hjælp. Hver eneste hollænder bidrager med 280 kr. om året — og det er dog et EF-land.

Jeg tror mange danskere nærer overdreven frygt for indtræden i fællesskabet. Derfor mit råd om at hente objektive oplysninger i mødet med repræsentanter for de små EF-lande.

Der er endnu tid til at »hoppe på« uden alt for store anstrengelser. Bare man hopper på det rigtige tog og ikke i forvirringen det gale.

J. HESSELING.

To fællesskaber er primære for os som danskere. Vort eget, det danske, og alle menneskers fællesskab. Det danske fællesskab kan vi ødelægge. Vi kan lade det gå i opløsning i større fællesskaber. Derved går vor nation og en national identitet tabt. En verden uden Danmark vil være fattigere. Men også for det enkelte menneske, der lever i Danmark, vil identiteten gå tabt. Vi er afgørende præget af at tilhøre en nation på 5 millioner mennesker, hvoraf de fleste er presset sammen på et lille areal, så de har tæt og god forbindelse med hinanden.

Det andet fællesskab, vi deltager i, har det fælles med Rom-unionen, at det er ubegrænset i tid. Vi har ingen levende mulighed for at melde os ud af dette. Ingen nation, ingen region, ingen verdensdel er en ø, der ligesom Amerika gjorde det, indtil Columbus opdagede det, eksisterer ukendt bag havets rand i total isolation. Ingen nation og intet menneske kan bede verden standse op, så han kan stå af. Selv om man derfor skulle vælge at opgive Danmark som et forældet national enhed, må det fra andre synspunkter forekomme urimeligt, at basere noget på en mindre enhed end alle menneskers fællesskab.

Det er utopi, siger EF-tilhængerne. Det kan jeg vanskelig se. FN er langt ældre end EF og fungerer udmærket. Verdenshandelen fungerer udmærket. Vi er enige om ikke at diskriminere på basis af racer, religion m.m., vi snakker sammen i en masse internationale organisationer. Hvorfor stoppe op på halvvejen med et europæisk fællesskab og gøre denne halvvejsstation permanent gennem Rom-traktatens upragmatisk ord om gyldighed for en periode af ubegrænset varighed. Det er, som at ville beslutte, at udviklingen eller endda tiden

selv, nu — som man ynder det i Bruxelles ved nytårstide — skal gå i stå.

Men i virkeligheden er det jo netop det, der er meningen. Tiden skal standse op på et stadium af udviklingen, hvor få har for meget, men mange, mange flere har for lidt. Det velhavende Europa vil finde sig en fast plads på flæsket gennem EF. Bevares, der er toner om hjælp til u-lande, men den flyder så langsomt og på en sådan måde, at svælgget vil blive dybere og dybere. EF er Europas klare nej til solidaritet. Det er et nej til dialog, hvor vi kunne prøve at spørge hinanden, om sagen ikke er det, at nogle lande er u-lande, medens andre lande er o-lande. O som overudviklingslande.

Det er karakteristisk, at det er labour-politikeren, James Callaghan, der som alternativ til EF henviser til et virkeligt internationalt system, medens det er repræsentanten for gamle engelske magttraditioner og hvid overlegenhed, Douglas Home, der sværger til nødvendigheden af regionale arrangementer.

Hvis de så endda havde en chance for at redde bare deres del af verden, disse EF-tilhængere, men problemerne er så store i form af forurening, overbefolkning, svigtende stofreserver og forarmelse, at de ikke har nogen chance for bare at redde deres egen verdensdel.

Global dialog på basis af ligeberettigelse er vejen frem. Klubber for rige nationer er helt ude af takt med virkeligheden.

Har vi lidt kræfter til overs, når vi har været med til at løse de globale problemer, er der i øvrigt nok at tage fat på i vort danske fællesskab.

JØRGEN BRANDT

Fiskimannafelag hevdði til okkara landsstýri, um ongur avgerðir at taka í EF-málinum fyrrrenn tað er út í esir greitt hvørjar avleiðingar tað fær, um vit velja frá ella hjá.

Men við hesi fingnu biðitíð má bera til at siggja, hvussu leikur fer áðrenn nokur endalig avgerð verður tikin.

Men eg má beinanvegin viðganga, at eg siggi verri møguleika at bjarga okkum uttanfyri eitt viðka EF, um so er so er at Bretland, Noreg og Danmark gerast fullir limir.

Orsøkin til hetta er, at Bretland og Noreg eru størstu fiskivinnutjóðir í okkara nánd og koma tí at bjarga EF nóg mikið av fiski, og víðvíkjandi Danmark so er okkara samhandil við teir av so stórum týðningi fyri okkara veiðiflota, at hetta eftir mini metan kemur at vera avgerðandi í okkara stóðutakan til EF.

Men samhandilin er so bara ein síða í hesi fjølbroyttu sak; í okkara tilknýti til Danmark er so mangt, mangt annað, ið ikki kann teljast í krónum.

Eg skal her bert nevna tvey ting, og tað er tann aldar-gamli ríkisfelagsskapurin, og so tað sum telur allarmest nevniliga heimastýrslógin av 1948; fari tí at triva í ymist hesum víðvíkjandi.

Men áðrenn fari eg at ávarða allar okkara fólkavaldu umboðsmenn, sum hava nakkað sum helst fylt og kenna ser nakra ábyrgd fyri tí fólkí her býr. At nýta størsta varsemi tá tað ræður um broyttingar í tí skipan, sum vit liva undir í dag.

Hetta veri seg vinnuliga, tjóðskaparliga og mentunnarlaga, tí tað finnst valla nokur skipan, ið hóskar okkum betur enn tann vit liva undir just í dag.

Fari tí at rópa eitt varsko til øll, sum vilja hesum landi væl. Hvussu víkir og vendir, hvat vit føroyingar einafnið velja: gerast fullir limir í EF, standa uttanfyri, ella eitt triðja: eingin broyting av týðningi í heimastýrslógin av 1948, hvorki so ella so.

Og eitt aftrat, vit eiga at meta øll, sum vilja antasta, forkoma, og gera seg inn á hesa skipan sum verstu illmenn og fólkafingjinda.

Um heimastýrslógina er annars tað at at siga, at hon kom í tokum tíma. Hevði ikki tann skilabetri og stóðfastari helmingurin av Føroya fólk, sum hvorki vildi láta fólkaflokkshótum, fullveldisgeyli ella tjóðveldis rakstrar-rópum staði sum ein maður, so hevði landið tá óivað farið heilt av knóranum.

Hetta hendi tibetur ikki, í dag 1972 kenna vit úrslitið av tí uppperð, sum tá fór fram. At rott kós var sett, er ongín sum ívast um, og at tað geylandi afturhaldið eftir hetta fekk dyggiligan lærupening og kjafisk, skal vera teimum væl unt.

Vit liva í dag undir heimsins bestu stjórnar- og valutaskipan, sum fleiri aðrir øvunda okkum, vit hava rúmast

EF, heimastýrslógin og vit

Av tí at enn lítið er komið fram hvørja hugsan okkara leiðandi menn hava í EF-málinum, eitt sameint Europa, fari eg at siga mína hugsan.

Hetta er onki floksmál, kanska er tað tí, at floksins kosnu menn eru varnir at útala seg, eisini er tað kanska

enn nakað iðlaga at vera ov avgjórur, ið hvussu er og ikki so fer undirritaði flokslimur at siga sína hugsan bart út uttan mun hvat so aðrir halda. Mín stóðutakan í hesum máli verður í fyrsta lagi treytað av, hvat Noreg og serliga Danmark koma at velja;

fara hesi lond ikki uppi EF saman við Bretlandi, so er onki at gera hjá okkum har heldur, so einfalt er tað.

Hjá okkum liggur tibetur so væl fyri, at vit í lotuni ikki eru noyddir at taka nakra avgerð í bráðræni. Hetta meti eg av størsta týðningi, kanska

tað týðningarmesta úrslit sum okkara umboðsmenn komu við aftur úr Brüssel.

Ítt stendist altíð av breði, og tað hóskar stak illa við lyndi okkara; nú kann ið hvussu er eingin siga, at vit skulu lumpast uppi EF ímóti okkara vilja, so sum onkur tjóðveldisviðloysingur heldur fram uppisaman, uppisaman. At fleiri enn eg heilsa hesi biðitíð við vælild sæst m. a. av tí áheitan sum Føroya